

RAPPORT
INZAKE DE JAARREKENING 2019
VAN
NATIONALE ONWIKKELINGSBANK VAN SURINAME N.V.

Inhoudsopgave

JAARREKENING	3
BALANS	4
WINST EN VERLIESREKENING.....	6
TOELICHTING OP DE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING.....	8
OVERIGE GEGEVENS.....	31
OVERIGE INFORMATIE.....	32
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	33
BIJLAGE OP DE CONTROLE VERKLARING.....	35

JAARREKENING

NATIONALE ONWIKKELINGSBANK VAN SURINAME N.V.

BALANS PER

	Ref.	31 december 2019		31 december 2018	
		SRD	SRD	SRD	SRD
ACTIVA					
Kasmiddelen	[5]		56.561		5.062
Vordering op kredietinstellingen	[6]		13.380.062		22.950.565
Vordering op klanten Kredieten	[7]		64.833.086		40.561.200
Beleggingen	[8]				
Schatkistpapieren		35.606.006		-	
Termijndeposito		-		10.775.979	
Participaties		<u>1</u>		<u>41.011</u>	
			35.606.007		10.816.990
Deelnemingen	[9]		-		2.000
Immateriële vaste activa	[10]		-		354.209
Materiele vaste activa	[11]		15.430.380		7.680.966
Overige activa	[12]	4.954.373		3.354.421	
Overlopende activa	[13]	<u>1.008.483</u>		<u>324.729</u>	
			5.962.856		3.679.150
			<u>135.268.952</u>		<u>86.050.142</u>

PASSIVA	Ref.	31 december 2019		31 december 2018	
		SRD	SRD	SRD	SRD
Overlopende passiva					
Transitoria	[14]		4.552.615		518.803
Overige schulden					
Diverse kortlopende verplichtingen	[15]		6.284.505		6.377.603
Voorzieningen					
Voorziening latente verplichting	[16]		2.994.680		-
Leningen	[17]		1.286.574		1.956.850
Eigen vermogen	[18]				
Gestort vermogen			50.000		50.000
Algemene reserve			-27.857.583		-
Agioreserve			2.937.120		2.937.120
Herwaarderingsreserve			10.619.449		4.082.681
Algemene reservefonds			12.500		12.500
Reservefonds zachte leningen			2.295.254		-2.641.066
Vermogensversterking			99.207.220		56.037.117
Ongerealiseerde koersverschillen			-		28.859.803
Resultaat boekjaar			32.886.618		-12.141.269
			<u>120.150.578</u>		<u>77.196.886</u>
			<u>135.268.952</u>		<u>86.050.142</u>

Paramaribo, 02 mei 2023

Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V.

De Raad van Commissarissen

Mw. Sandy S. Cameron
President-Directeur

Dhr. Reguillo Hira
President-Commissaris

WINST EN VERLIESREKENING OVER

	Ref.	2019		2018	
		SRD	SRD	SRD	SRD
Opbrengsten					
Interest kredieten	[19]		8.387.968		6.053.585
Overige opbrengsten	[20]				
Beheersvergoedingen		2.711.817		1.497.082	
Interest beleggingen		165.032		209.124	
Provisie en assuranties		49.456		249.741	
Resultaat uit financiële transacties		-254.810		621.207	
Resultaat uit deelneming		-285.520		-	
			<u>2.385.975</u>		<u>2.577.154</u>
			10.773.943		8.630.739
Directe kosten	[21]				
Beheersvergoeding aan banken		357.132		834.147	
Kredietkosten		<u>23.142</u>		<u>-</u>	
			<u>380.274</u>		<u>834.147</u>
Brutomarge			10.393.669		7.796.592
Kosten					
Personeelskosten	[22]	6.842.631		5.038.176	
Afschrijvingskosten	[23]	931.935		462.442	
Beheerskosten	[24]	<u>1.667.469</u>		<u>2.178.952</u>	
Som der bedrijfskosten			<u>9.442.035</u>		<u>7.679.570</u>
			951.634		117.022
Waardeverandering van voorzieningen van in de balans opgenomen verplichtingen	[25]		6.234.604		-10.349.922
Diverse baten en lasten	[26]		<u>29.095.964</u>		<u>-1.908.369</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting			36.282.202		-12.141.269
Inkomstenbelasting	[27]		<u>-3.395.584</u>		<u>-</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting			<u><u>32.886.618</u></u>		<u><u>-12.141.269</u></u>

Paramaribo, 02 mei 2023

Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V.

De Raad van Commissarissen

Mw. Sandy S. Cameron
President-Directeur

Dhr. Reguillo Hira
President-Commissaris

KASSTROOMOVERZICHT OVER

	2019		2018	
	SRD	SRD	SRD	SRD
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		32.886.618		-12.141.269
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	[23]	931.935		462.442
Voorzieningen	[16]	2.994.680		-376.783
Vermogen		<u>10.067.074</u>		<u>140.209</u>
		13.993.689		225.868
Veranderingen werkkapitaal:		-		
Vorderingen		51.342.610		12.062.045
Schulden op korte termijn		<u>3.940.714</u>		<u>620.263</u>
		-47.401.896		12.682.308
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Desinvesteringen in immateriële vaste activa		227.480		-8.308
Investerings in materiële vaste activa		-67.491		-2.561.036
Herwaardering in materiële vaste activa		<u>-8.487.128</u>		<u>-</u>
		-8.327.139		-2.569.344
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Langlopende schulden		<u>-670.276</u>		<u>-748.678</u>
Mutatie geldmiddelen		-9.519.004		-2.551.115
Stand liquide middelen begin boekjaar		<u>22.955.627</u>		<u>25.506.742</u>
Stand liquide middelen ultimo boekjaar		<u><u>13.436.623</u></u>		<u><u>22.955.627</u></u>
		2019		2018
		SRD	SRD	SRD
Kasmiddelen	5	56.561		5.062
Vordering op kredietinstellingen	6	<u>13.380.062</u>		22.950.565
Stand eind van het jaar		<u><u>13.436.623</u></u>		<u><u>22.955.627</u></u>

Paramaribo, 02 mei 2023

Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V.

De Raad van Commissarissen

Mw. Sandy S. Cameron
President-Directeur

Dhr. Reguillo Hira
President-Commissaris

TOELICHTING OP DE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

1. ALGEMEEN

1.1 Doel en beheer

Doel

De bank is opgericht op 08 augustus 1963 en is een naamloze vennootschap met als aandeelhouder de Republiek Suriname, die vertegenwoordigd wordt door het Ministerie van Financiën en Planning. Het belangrijkste statutaire doel van de bank is het bevorderen en ontwikkelen van alle economische sectoren in het bijzonder doch niet uitsluitend het midden –en klein bedrijf. Dit doet de vennootschap door onder andere het beschikbaar stellen van financieringsfaciliteiten.

Corporate Governance Code

De Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V. (NOB) acht het van groot belang dat zij goed, efficiënt en verantwoord geleid wordt en dat zij een gedegen verantwoording kan afleggen aan haar belanghebbenden. Met de opmaak en implementatie van de Corporate Governance Code, voldoet de NOB aan de gestelde richtlijnen van de Centrale Bank van Suriname (CBvS).

De principes en best practice bepalingen die de NOB in het kader van deugdelijk ondernemingsbestuur nastreeft, zijn verankerd in deze corporate governance code. De principes van de NOB kunnen worden gezien als breed gedragen algemene opvattingen voor goed bestuur, welke nader zijn uitgewerkt in best practice bepalingen. De best practice bepalingen bestaan uit normen voor het gedrag van de directie, de Raad van Commissarissen (RvC) en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). Zij geven daarmee de 'best practice' weer en zijn een invulling van de algemene beginselen van goede corporate governance.

Voor de naleving van de corporate governance code en dus voor de waarborging van goed ondernemingsbestuur zijn de directie en de RvC van de NOB verantwoordelijk.

Raad van Commissarissen

Conform de corporate governance code bestaat de Raad van Commissarissen uit minimaal vijf leden. De leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Voor de benoeming van de commissarissen is goedkeuring van de CBvS vereist.

De Raad van Commissarissen zag er gedurende het verslagjaar als volgt uit:

1) Dhr. Subhas Mungra	- President-Commissaris
2) Mevr. Joy ten Berge	- Lid
3) Mevr. Iris Sandel	- Lid
4) Mevr. Chequita Akkal-Ramautar	- Lid
5) Dhr. Marlon Telting	- Lid
6) Dhr. T. J. Stephen Lee	- Lid
7) Dhr. Premchandre Narain	- Lid

Per datum van opmaak van de jaarrekening ziet de Raad van Commissarissen er als volgt uit:

- 1) Dhr. Reguillo Hira - President-Commissaris
- 2) Dhr. Robbie Poetisi - Lid
- 3) Mw. Claudine van Emden - Lid
- 4) Mw. Nicole Deira - Lid

De Raad van Commissarissen wordt op korte termijn met een vijfde lid aangevuld.

Directie

Gedurende het verslagjaar zag de directievoering er als volgt uit:

- Tot 08 februari 2019 bestond de directie feitelijk uit mevr. Wonnie Boedhoe.
- Gedurende de periode 08 februari 2019 tot en met 14 februari 2019 was de RvC belast met het dagelijks bestuur.
- Gedurende de periode 15 februari 2019 tot en met 09 juli 2019 was de directie tijdelijk gedelegeerd aan de RvC leden mevr. Chequita Akkal-Ramautar en dhr. Premchandre Narain.
- Vanaf 09 juli 2019 lag de directievoering in handen van de waarnemend directeur mevr. Sandy Cameron.

Het samenwerkingsverband tussen mevr. Wonnie Boedhoe en de bank is formeel beëindigd per 30 juni 2019.

Per datum van opmaak van de jaarrekening ligt de directievoering in handen van de president-directeur mevr. Sandy Cameron.

1.2 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

1.3 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven.

Foutenherstel

Indien een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, wordt deze middels een retrospectieve verwerking hersteld. Dit houdt in dat het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar wordt herrekend alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening, wordt vervolgens verwerkt als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bank heeft in de jaarrekening van het huidige boekjaar foutenherstel toegepast op de waardering van de deelneming Sure Beef N.V.

1.4 Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden omgerekend tegen de valuta van de economische omgeving waarin de vennootschap haar activiteiten voornamelijk uitoefent. De jaarrekening is opgesteld in Surinaamse dollars (SRD); dit is zowel de functionele- als de presentatie valuta van de vennootschap.

Transacties, vorderingen en schulden

Monetaire activa en passiva luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de bankkoers per balansdatum. Niet-monetaire activa luidend in vreemde valuta worden per balansdatum omgerekend tegen de transactie koers. De uit de omrekening voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening onder de post "Financiële baten en lasten". Transacties in vreemde valuta zijn gedurende de verslagperiode in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op het moment van afwikkeling.

De gehanteerde koersen per balansdatum zijn als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
USD 1	7,52	7,52
EURO 1	8,42	8,58

2. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 Kasmiddelen

Deze betreffen kasgelden. De kasgelden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.2 Vordering op kredietinstellingen

Deze bestaan uit banktegoeden die gewaardeerd zijn tegen de nominale waarde. De tegoeden zijn, tenzij anders vermeld, ter vrije beschikking van de bank.

2.3 Kredieten

De kredieten worden gewaardeerd tegen de nominale waarde waarbij er rekening gehouden wordt met de mogelijke oninbaarheid van de niet presterende kredieten, in overeenstemming met richtlijn "kredietclassificatie en voorzieningen" van de Centrale Bank van Suriname.

2.4 Beleggingen

Schatkistpapier wordt uitgegeven door de Overheid (Ministerie van Financiën en Planning) en wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs inclusief de rente. Indien noodzakelijk wordt er rekening gehouden met mogelijke oninbaarheid en de voorziening hierop wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Participaties

Participaties zijn deelnemingen in het risicodragend vermogen van ondernemingen die gewaardeerd zijn tegen de verkrijgingsprijs of tegen de zichtbare lagere intrinsieke waarde. Voor zover nodig wordt er per participatie een voorziening gevormd vanwege het onderkende risico. De participaties worden gewaardeerd tegen de nominale waarde

2.5 Deelneming

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. De deelneming wordt gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde per balansdatum.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de bank in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

2.6 Immateriële vaste activa

De aangeschafte immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen. Onder aanschafprijs wordt verstaan de verkrijgingsprijs. De afschrijving op de overige immateriële vaste activa vindt plaats volgens het lineaire systeem. Het afschrijvingspercentage van de immateriële vaste activa bedraagt 33,3 % per jaar.

2.7 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming van het actief.

De gehanteerde afschrijvingspercentages van de materiële vaste activa zijn als volgt:

	<u>Afschrijvingspercentage</u>
Gebouwen	: 3%
Transportmiddelen	: 33,3%
Inventaris en inrichting	: 20 % - 25%

2.8 Overige activa

Voor zover niet anders is aangegeven worden de overige activa gewaardeerd tegen de nominale waarde. De waardering geschiedt indien nodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid die is gebaseerd op een individuele beoordeling van de activa.

2.9 Overlopende activa

Deze posten betreffen vorderingen met een looptijd korter dan één jaar. Voor zover niet anders is aangegeven worden de overige activa gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.10 Overlopende passiva

Deze posten betreffen verplichtingen met een looptijd korter dan één jaar en worden opgenomen tegen de nominale waarde.

2.11 Overige schulden

Voor zover niet anders is aangegeven worden de overige activa gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.12 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening voor Latente belastingverplichting

Dit betreft de getroffen voorziening van de uit de herwaardering voortvloeiende latente belastingverplichting. Deze voorziening geeft de verplichting aan, naar de fiscus op het nog niet gerealiseerd gedeelte van de herwaardering.

2.13 Leningen

De leningen betreffen enerzijds ontwikkelingsfondsen dan wel leningen die tegen de nominale waarde worden gewaardeerd.

2.14 Eigen vermogen

Kosten die direct samenhangen met de inkoop, verkoop en/of uitgifte van nieuwe aandelen worden rechtstreeks ten laste gebracht van het eigen vermogen, onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten.

Agioreserve

Onder agioreserve wordt verantwoord het verschil tussen de betaalde prijs van nieuw uitgegeven aandelen en de nominale waarde van de aandelen.

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve is ontstaan als gevolg van de toegepaste herwaardering van een deel van de onroerende goederen. Op de herwaarderingsreserve is een voorziening voor latente belastingverplichtingen in mindering gebracht (36%) met uitzondering van de herwaardering op terreinen. Jaarlijks valt het door middel van afschrijvingen gerealiseerd gedeelte vrij ten gunste van de algemene reserve.

Algemene reservefonds

Het "Algemene reservefonds" is een statutaire bestemmingsreserve conform artikel 21 lid 2 van de statuten. Van de winst, na aftrek van de verliezen van de voorgaande jaren, wordt minstens vijftwintig procent gestort in dit fonds totdat dit fonds het bedrag gelijk aan vijftwintig procent van het geplaatst kapitaal belooft.

Reservefonds zachte leningen

Het "Reservefonds voor zachte leningen" is een statutaire bestemmingsreserve dat voorgeschreven is in de statuten in artikel 21 lid 3. Dotatie aan dit fonds kan geschieden voor minstens vijftwintig procent uit de winst na aftrek van verrekenbare verliezen uit voorgaande jaren en na toevoeging aan het algemene reservefonds.

Vermogensversterking

De vermogensversterking bestaat uit het vermogen verkregen uit de financiële overeenkomst tussen het CARIFORUM en de Europese Unie, het Investeringsfonds Ontwikkelingssamenwerking Nederland-Suriname (IFONS) en het Agrarisch Krediet Fonds (AKF).

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

3.1 Opbrengsten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

De interest betreffende niet presterende kredieten worden wel opgeboekt als zijnde te vorderen, maar wordt niet als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Interest kredieten

De interestkredieten omvatten de aan de periode toe te rekenen rente op monetaire financiële activa.

Beheersvergoeding

Deze betreffen de vergoeding verdient uit het beheer van diverse krediet fondsen.

Interest beleggingen

Hieronder wordt opgenomen de verdiende rente op schatkistpapier en overige beleggingen bij derden.

Provisie en assurantie opbrengsten

Hieronder worden opgenomen de opbrengsten uit de dienstverlening uit hoofde van kredietverstrekking en verzekeringen ten behoeve van kredieten.

Resultaat uit financiële transacties

Dit betreft hoofdzakelijk de koersverschillen uit de omrekening van monetaire activa en passiva luidende in vreemde valuta per balansdatum. Tevens zijn hieronder opgenomen gedurende het jaar ontstane koersresultaten.

Resultaat deelneming

Hieronder wordt het aandeel van Sure Beef N.V. (100%) in de resultaten van de deelnemingen verantwoord.

3.2 Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.2.1 Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.2.2 Beheerskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.2.3 Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur.

4. GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen (banktegoeden). De ontvangsten en de uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit de operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

5. Kasmiddelen

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	SRD	SRD
Kasmiddelen	<u>56.561</u>	<u>5.062</u>

6. Vordering op kredietinstellingen

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	SRD	SRD
Finabank N.V. (USD)	2.845.511	16.887.317
DSB Bank N.V. (USD)	6.304.830	5.572.534
DSB Bank N.V. (SRD)	2.256.846	343.608
DSB Bank N.V. (EURO)	139.631	83.800
VCBBANK (SRD)	1.784.352	24.057
GODO (SRD)	35.420	25.400
GODO (EURO)	13.472	13.849
Totale vordering op kredietinstellingen	<u>13.380.062</u>	<u>22.950.565</u>

7. Kredieten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Presterende kredieten	57.435.649	38.502.170
Af: Voorziening op presterende kredieten	<u>-602.504</u>	<u>-1.418</u>
Totaal presterende kredieten	56.833.145	38.500.752
Niet presterende kredieten	87.439.469	85.217.985
AF: Rente op niet presterende kredieten	-3.184.863	-
Af: Voorziening op niet presterende kredieten	<u>-76.254.665</u>	<u>-83.157.537</u>
Totaal niet presterende kredieten	<u>7.999.941</u>	<u>2.060.448</u>
Totaal kredieten	<u>64.833.086</u>	<u>40.561.200</u>

Rente op niet presterende kredieten

De rente op niet presterende kredieten worden in mindering gebracht op de verdiende renteopbrengsten en de uitstaande vordering.

Voorziening op presterende en niet presterende kredieten

De voorziening op presterende en niet presterende kredieten wordt bepaald aan de hand van individuele beoordeling van het verloop van het krediet en de door de Centrale Bank van Suriname voorgeschreven percentages en de vastgestelde kredietclassificaties.

8. Beleggingen

	2019	2018
	SRD	SRD
Schatkistpapieren	35.606.006	-
Termijndeposito DSB	-	10.775.979
Participaties	1	41.011
Totale beleggingen	35.606.007	10.816.990

Schatkistpapieren

De schatkistpapieren betreffen de volgende beleggingen:

1. Belegging schatkistpapier (1) SRD 11.280.000, = (USD 1.500.000, =) voor een looptijd van een maand tegen een rentepercentage van 1 % per jaar, vervalt op 02 oktober 2019 en is wederom belegd met vervaldatum 02 april 2020;
2. Belegging schatkistpapier (2) SRD 11.280.000, = (USD 1.500.000, =) voor een looptijd van een maand tegen een rentepercentage van 1 % per jaar, vervalt op 04 oktober 2019 en is wederom belegd met vervaldatum 04 april 2020;
3. Belegging schatkistpapier (3) SRD 10.000.000, = voor een looptijd van een maand tegen een rentepercentage van 2,50% per jaar, vervalt op 30 september 2019 en is wederom belegd met vervaldatum 30 maart 2020;
4. Belegging schatkistpapier (4) SRD 3.000.000, = voor een looptijd van een maand tegen een rentepercentage van 2,50% per jaar en vervalt op 17 november 2019 en is wederom belegd met vervaldatum 17 mei 2020.

Een voorziening op de schatkistpapieren wordt vooralsnog niet noodzakelijk geacht.

Participaties

	2019	2018
	SRD	SRD
N.V. Luchthavenbeheer	1	1
N.V. Glasinsur	-	10
Nationaal Informatie en Communicatie Netwerk N.V.	-	1.000
N.V. EEN	-	20.000
N.V. TWEE	-	20.000
	1	41.011 *)

Voorziening op participaties

	2019	Voorziening	Stand na
	SRD	SRD	voorziening
			SRD
N.V. Luchthavenbeheer	1	-	1
N.V. Glasinsur	10	10	-
Nationaal Informatie en Communicatie Netwerk N.V.	1.000	1.000	-
N.V. EEN	20.000	20.000	-
N.V. TWEE	20.000	20.000	-
	41.011	41.010	1

Bij N.V. Luchthaven Beheer heeft de bank een belang van één (1) geplaatst aandeel tegen een nominale waarde van SRD 1,- waarvan tien procent in contanten is volgestort. In 2019 zijn de participaties afgewaardeerd.

De vergelijkende cijfers zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. De deelneming van Sure Beef N.V. is onder de deelneming geclassificeerd. Zie note 9. *)

9. Deelnemingen

Deze post betreft de deelneming in Sure Beef N.V.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Aanschafwaarde	2.000	2.000
Resultaat voorgaande jaren	<u>-4.689.557</u>	<u>-4.689.557</u>
Boekwaarde	-4.687.557	-4.687.557
Resultaat huidig jaar	-285.523	-
Afwaardering negatieve boekwaarde	<u>4.973.080</u>	<u>4.689.557</u>
Totale deelneming	<u><u>-</u></u>	<u><u>2.000</u></u>

Vanwege de negatieve resultaten is de deelneming in Sure Beef N.V. afgewaardeerd.

De bank heeft in het huidige boekjaar foutenherstel toegepast op de waardering van de deelneming Sure Beef N.V. De vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast. Zie ook note 18.

10. Immateriële vaste activa

	<u>Software</u>	<u>Totaal</u>
	SRD	SRD
1 januari 2019		
Aanschafwaarde	630.024	630.024
Cumulatieve afschrijving	<u>-275.815</u>	<u>-275.815</u>
Boekwaarde	<u>354.209</u>	<u>354.209</u>
Mutaties		
Investeringen	-	-
Desinvesteringen	-630.024	-630.024
Terugboeking cumulatieve afschrijving	402.545	402.545
Afschrijvingen	<u>-126.730</u>	<u>-126.730</u>
	354.209	354.209
31 december 2019		
Aanschafwaarde	-	-
Cumulatieve afschrijving	<u>-</u>	<u>-</u>
Boekwaarde	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>
Afschrijvingspercentage	<u>33,3 %</u>	

De immateriële vaste activa is in het huidig boekjaar volledig afgeschreven.

11. Materiële vaste activa

	Gebouw & terrein	Transport middelen	Inventaris & Inrichting	Totaal
	SRD	SRD	SRD	SRD
1 januari 2019				
Aanschafwaarde	1.262.093	1.016.154	2.114.470	4.392.717
Cumulatieve afschrijving	-2.498	-118.910	-562.495	-683.903
Herwaardering	5.764.014	-	-	5.764.014
Cumulatieve afschrijving herwaardering	-1.791.862	-	-	-1.791.862
Boekwaarde	<u>5.231.747</u>	<u>897.244</u>	<u>1.551.975</u>	<u>7.680.966</u>
Mutaties				
Investeringen	41.115	-	26.376	67.491
Desinvestering				
Afschrijving	-43.116	-203.231	-497.227	-743.574
Herwaardering	8.487.128	-	-	8.487.128
Afschrijving herwaardering	-61.631	-	-	-61.631
	<u>8.423.496</u>	<u>-203.231</u>	<u>-470.851</u>	<u>7.749.414</u>
31 december 2019				
Aanschafwaarde	1.303.208	1.016.154	2.140.846	4.460.208
Cumulatieve afschrijving	-45.614	-322.141	-1.059.722	-1.427.477
Herwaardering	14.251.142	-	-	14.251.142
Cumulatieve afschrijving herwaardering	-1.853.493	-	-	-1.853.493
Boekwaarde	<u>13.655.243</u>	<u>694.013</u>	<u>1.081.124</u>	<u>15.430.380</u>
Afschrijvingspercentage	<u>3%</u>	<u>33,3 %</u>	<u>20% -25%</u>	

De getaxeerde commerciële waarde van het onroerend goed bedraagt SRD 13.655.243, =, waarbij de waarde van het terrein en gebouw respectievelijk SRD 5.295.562, = en SRD 8.359.681, = bedragen. De externe taxatie heeft op 04 november 2019 plaatsgevonden.

Terreinen: In het jaar 1996 is het recht van grondhuur verstrekt aan NOB voor een periode van 40 jaar. Met in achtname van de economische realiteit wordt het terrein verantwoord onder het activum.

12. Overige Activa

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Rekening courant Fonds Studiefinanciering Suriname (FSS)	2.575.500	795.181
Vordering op de Staat Suriname	1.286.574	1.956.850
Rekening courant Studiefonds Medische Specialisten in opleiding (SMSO)	966.361	516.597
Rekening courant Fonds Technische Bijstand Particuliere sector (FTBP)	115.358	77.319
Te vorderen inkomstenbelasting	8.474	8.474
Rekening courant Stichting Garantiefonds voor Bedrijfskredieten (Garantiefonds)	<u>2.106</u>	<u>-</u>
Totale overige activa	<u>4.954.373</u>	<u>3.354.421</u>

Vordering op de staat

De post "Vordering op de Staat Suriname" heeft een voorwaardelijk karakter en betreft de restant schuld aan de Europese Unie die de staat in het jaar 1996 van de bank heeft overgenomen in ruil voor aandelen van de bank. De Staat verricht de aflossingen op deze schuld en indien de Staat de verplichting van de overgenomen schuld niet nakomt, dient de bank alsnog aan de aflossingsverplichting te voldoen. In dat geval ontstaat er een direct opeisbare vordering op de Staat. De Staat heeft in het boekjaar Euro 75.400, = afgelost en de restant schuld bedraagt ultimo 2019 Euro 152.800, =. (Zie note 17)

Rekening courant Fonds Studiefinanciering Suriname (FSS)

De rekening courant betreft het door de bank voorgesloten uitkeringen aan studenten die studeren aan een voltijdse opleiding aan onderwijsinstellingen op HBO en academisch niveau.

Rekening courant Studiefonds Medische Specialisten in Opleiding (SMSO)

De rekening courant betreft het door de bank voorgesloten uitkeringen aan medische specialisten in opleiding.

Rekening courant Stichting Garantiefonds voor Bedrijfskredieten (Garantiefonds)

De rekening courant betreft de nog te ontvangen beheersvergoedingen van het fonds

Rekening courant Fonds Technische Bijstand Particulieren sector (FTBP)

De rekening courant betreft de voorgesloten bedragen ten behoeve van het fonds.

13. Overlopende activa

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Vooruitbetaalde bedragen	277.762	311.015
Nog te ontvangen interest	309.759	-
Nog te ontvangen beheersvergoedingen	265.986	-
Voorschotten op personeel	<u>154.976</u>	<u>13.714</u>
	1.008.48	
Totale overlopende activa	<u>3</u>	<u>324.729</u>

14. Transitoria

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Af te dragen inkomstenbelasting	3.395.584	-
Nog te betalen kosten	899.226	288.093
Nog te betalen accountantskosten	243.018	179.322
Af te dragen Loonbelasting en premie A.O.V.	14.695	-
Overige	92	51.388
Totale transitoria	<u>4.552.615</u>	<u>518.803</u>

15. Diverse kortlopende verplichtingen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Schulden naar banken	6.243.476	6.332.370
Nog te storten participaties	41.011	41.011
Rekening courant Stichting Garantiefonds voor Bedrijfskredieten (Garantiefonds)	-	4.222
Overige	18	-
Totale diverse kortlopende schulden	<u>6.284.505</u>	<u>6.377.603</u>

Nog te storten participaties

Onder de post "Nog te storten participaties" is het bedrag van de participaties opgenomen die nog volgestort dienen te worden.

Schulden naar banken

Onder de post "Schulden naar banken" betreffen de verschuldigde beheersvergoedingen aan de aanbrenge banken uit het voormalige IFONS.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
De Surinaamsche Bank N.V.	3.285.280	3.055.152
Hakrinbank N.V.	2.531.024	2.835.966
Coöperatieve Spaar- en Kredietbank Godo U.A.	232.336	232.332
Finabank N.V.	194.836	208.920
	<u>6.243.476</u>	<u>6.332.370</u>

16. Voorziening latente belastingverplichting

	31-12-2019	31-12-2018
	SRD	SRD
Stand 01 januari	-	-
Correctie voorgaande jaren	547.954	-
	547.954	-
Vrijval in het jaar	-37.709	-
	510.245	-
Dotatie in het jaar vanwege herwaardering	2.484.435	-
	2.994.680	-

In het huidig boekjaar heeft er een herwaardering op onroerend goed plaatsgevonden. Zie note 11. Op de herwaardering is er een voorziening voor latente belasting getroffen voor de tijdelijke belastingverschillen tussen de fiscale en de bedrijfseconomische waarderingsgrondslagen van de materiele vaste activa.

Correctie voorgaande jaren

In 2019 is vastgesteld dat de verantwoording van de latente belastingverplichting in de voorgaande jaren niet heeft plaatsgevonden. De voorziening is in 2019 gecorrigeerd.

17. Leningen

Lening Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.)

	2019	2018
	SRD	SRD
Stand per 01 januari	1.956.850	2.705.528
Af: aflossingen gedurende het jaar	628.333	649.849
Herwaarderingen	-41.943	-98.829
Stand per 31 december	1.286.574	1.956.850

De lening betreft een langlopende schuld tussen de NOB en het Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.). Hierbij gaat het om een financieringscontract welke het Europese Economische Gemeenschap (EEG) in 1981 heeft afgesloten met de NOB N.V. Het financieringscontract is aangegaan voor een bedrag van EURO 2.000.000, = voor een periode 40 jaar tegen een rentepercentage van 1% 's jaars. In het jaar 1996 heeft de staat Suriname de schuldenlast EUR 1.737.000, = overgenomen, echter afgesproken dat de initiële identiteit van de lening overeenkomst tussen NOB en EEG en de verantwoordelijkheid van de NOB niet verloren mogen gaan. Derhalve blijft de NOB richting de EEG de juridisch verantwoordelijke voor deze schuld.

Gedurende het jaar is er SRD 628.333, = (EURO 75.400, =) afgelost op de lening door de staat. Per balansdatum bedraagt de schuld SRD 1.286.574, = (EURO 152.799, =). De Staat Suriname staat garant voor de terugbetaling van de lening.

18. Eigen vermogen

Het eigen vermogen kan als volgt gespecificeerd worden:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Gestort vermogen	50.000	50.000
Algemene reserve	-27.857.583	-
Agioreserve	2.937.120	2.937.120
Herwaarderingsreserve	10.619.449	4.082.681
Algemene reservefonds	12.500	12.500
Reservefonds zachte leningen	2.295.254	-2.641.066
Vermogensversterking	99.207.220	56.037.117
Ongerealiseerde koersverschillen	-	28.859.803
Resultaat boekjaar	<u>32.886.618</u>	<u>-12.141.269</u>
Totaal eigen vermogen	<u>120.150.578</u>	<u>77.196.886</u>

Gestort vermogen

Het verloop van de aandelen is als volgt:

	Soort aandeel	Aantal Geplaatst	In Portefeuille	Totaal
Aandeelhouders				
Nationale Ontwikkelingsbank N.V. (NOB)	B	100	-	100
Republiek Suriname	A+B	49.900	-	49.900
In portefeuille NOB	A	-	25.500	25.500
In portefeuille NOB	B	-	24.500	24.500
		<u>50.000</u>	<u>50.000</u>	<u>100.000</u>

De nominale waarde per aandeel bedraagt SRD 1.000, =. Van het geplaatst kapitaal is SRD 50.000, = gestort. De 100 aandelen met aandeelhouder NOB betreffen eigen ingekochte aandelen door de vennootschap. Op laatstgenoemde aandelen zal geen dividend worden uitgekeerd en daarop zal geen stemrecht worden uitgeoefend.

Per einde van het boekjaar heeft er nog geen volstorting plaatsgevonden op de aandelen op naam van de aandeelhouder "Republiek Suriname" ter waarde van SRD 49.850.000, =.

Algemene reserve

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Beginsaldo 01 januari	-	-
Fouten herstel deelneming	-4.689.557	-
Afwaardering deelneming	4.689.557	-
Aangepast saldo 01 januari	-	-
Correcties in het jaar	-15.716.314	-
Toevoeging Resultaat voorgaand jaar	-12.141.269	-
Eindsaldo 31 december	<u>-27.857.583</u>	<u>-</u>

Foutenherstel

In 2019 heeft er een foutenherstel plaatsgevonden met betrekking tot de waardering van de deelneming.

Deelneming Sure Beef N.V.

In 2019 is vastgesteld dat de waardering van de deelneming in Sure Beef N.V. niet conform de nettovermogenswaarde heeft plaatsgevonden en dat er geen rekening is gehouden met de waardering van de verlieslatende deelneming. De hieruit naar voren gekomen correctie inzake de balanswaardering van de deelneming is in 2019 in aanmerking genomen. De correctie inzake de balanswaardering van activa is verwerkt in het beginvermogen op 1 januari 2019. De impact op eigen vermogen ultimo 2019 is SRD 4.689.557, =.

Correcties in het jaar

Deze betreffen correcties op de posten herwaarderingsreserve, reservefonds zachte leningen, vermogensversterking, voorziening latente belastingverplichting en de afwaardering van de negatieve deelneming.

Agioreserve

De groot aandeelhouder heeft op 14 februari 2015 schriftelijk toestemming gegeven aan de toenmalige waarnemend directeur van de Bank voor het uitgeven van niet geplaatste aandelen van de bank ten behoeve van het doen converteren van leningen van de staat Suriname naar het geplaatste aandelenkapitaal van de Bank.

Onder agioreserve is opgenomen het verschil tussen de waarde van de leningen en het nominaal bedrag van de uitgegeven aandelen. De agioreserve bedraagt per 31 december SRD 2.937.120, = (2018: SRD 2.937.120, =)

Herwaarderingsreserve

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	SRD	SRD
Stand 01 januari	4.082.681	4.082.681
Correctie voorgaande jaren	601.113	-
	<u>4.683.794</u>	<u>4.082.681</u>
Vrijval in het jaar	-67.038	-
	<u>4.616.756</u>	<u>4.082.681</u>
Herwaardering in het jaar	6.002.693	-
	<u><u>10.619.449</u></u>	<u><u>4.082.681</u></u>

Herwaardering in het jaar

Per 31 december heeft er een herwaardering plaatsgevonden van het gebouw en de terreinen aan de Jagernath Lachmonstraat 160 - 162.

Correctie voorgaande jaren

In 2019 is vastgesteld dat de vrijval op de herwaardering reserve in voorgaande jaren niet heeft plaatsgevonden. De vrijval is in 2019 gecorrigeerd. Zie ook algemene reserve.

Algemene reservefond

De stand per 31 december bedraagt SRD12.500, = (2018: SRD 12.500, =).

Het "Algemene reservefond" is een statutaire bestemmingsreserve conform artikel 21 lid 2 van de statuten. Van de winst, na aftrek van de verliezen van de voorgaande jaren, wordt minstens vijftwintig procent gestort in dit fonds totdat dit fonds het bedrag gelijk aan vijftwintig procent van het geplaatst kapitaal belooft. De laatste mutatie aan het fonds heeft in 2016 plaatsgevonden.

Reservefond zachte leningen

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	SRD	SRD
Stand 01 januari	-2.641.066	-2.641.066
Correctie voorgaande jaren	4.936.320	-
	<u>2.295.254</u>	<u>-2.641.066</u>

Correctie voorgaande jaren

In 2019 is vastgesteld dat de dotatie aan het fonds in voorgaande jaren niet correct heeft plaatsgevonden. De dotatie is in 2019 gecorrigeerd. Zie ook algemene reserve.

Het "Reservefond voor zachte leningen" is een statutaire bestemmingsreserve dat voorgeschreven is in de statuten in artikel 21 lid 3. Dotatie aan dit fonds kan geschieden voor minstens vijftwintig procent uit de winst na aftrek van verrekenbare verliezen uit voorgaande jaren en na toevoeging aan het algemene reservefond.

Het "Reservefond voor zachte leningen" wordt ter beschikking gesteld aan een nog op te richten stichting of andere instelling, die voor experimentele doeleinden op het gebied van industrie, zachte leningen kan verstrekken.

Het ter beschikking te stellen bedrag wordt op voorstel van de directie door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgesteld. De laatste mutatie aan het fonds heeft in 2016 plaatsgevonden.

Vermogensversterking

De post vermogensversterking is als volgt samengesteld:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	SRD	SRD
Vermogensversterking 01 januari	56.037.117	56.037.117
Correctie voorgaande jaren	9.772.435	-
	<u>65.809.552</u>	<u>56.037.117</u>
Inbreng Agrarisch Krediet Fonds	33.397.668	-
	<u>99.207.220</u>	<u>56.037.117</u>

Correctie voorgaande jaren

In 2019 is vastgesteld dat de dotatie aan het fonds in voorgaande jaren niet correct heeft plaatsgevonden. De dotatie is in 2019 gecorrigeerd. Zie ook algemene reserve.

De vermogensversterking bestaat uit het vermogen verkregen uit de financiële overeenkomst tussen het CARIFORUM en de Europese Unie van het jaar 2014 en het verkregen vermogen van het Investeringsfonds Ontwikkeling Samenwerking Nederland -Suriname (IFONS) conform staatsbesluit no.117 van 26 augustus 2016. In 2019 is de vermogensversterking aangevuld met de overname van het Agrarisch Krediet Fonds conform staatsbesluit no.4 van 18 december 2018.

Ongerealiseerde koersverschillen

In 2019 is vastgesteld dat een voorziening van voorgaande jaren voor ongerealiseerde koersverschillen in het eigen vermogen is verwerkt. Dit is in het huidig boekjaar gecorrigeerd.

Niet uit de balans opgenomen activa

Per 31 december 2019 heeft de NOB een vordering op de Republiek Suriname groot SRD 49.850.000, =, zijnde nog vol te storten kapitaal op geplaatste aandelen. Conform de instructies van de toezichthouder, de CBvS d.d. 15 maart 2019, is deze vordering op de overheid niet opgenomen in de balans.

19. Interest kredieten

Deze post omvat het voordelige verschil tussen de rentebaten uit de kredietverlening, enerzijds en de rentelasten van de toevertrouwde middelen anderzijds

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Totaal interest kredieten	8.387.968	6.053.585

20. Overige opbrengsten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Beheersvergoedingen	2.711.817	1.497.082
Interest beleggingen	165.032	209.124
Provisie en assuranties	49.456	249.741
Resultaat uit financiële transacties	-254.810	621.207
Resultaat deelneming	-285.520	-
Totaal overige opbrengsten	2.385.975	2.577.154

Beheersvergoedingen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Fonds Studiefinanciering Suriname (FSS)	1.958.424	1.124.693
Studiefonds Medische Specialisten in Opleiding (SMSO)	451.104	333.886
Stichting Garantiefonds voor Bedrijfskredieten (GF)	265.987	-
Fonds Technische Bijstand Particulieren sector (FTBP)	36.302	38.503
	<u>2.711.817</u>	<u>1.497.082</u>

De beheersvergoedingen betreffen vergoedingen welke de bank ontvangt voor haar activiteiten in de hoedanigheid van beheerder van deze fondsen zoals vastgesteld in de respectievelijke beheersovereenkomsten.

Resultaat financiële transacties

Onderstaande betreffen koersverschillen voortvloeiende uit de herwaardering van de volgende posten:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Baten:		
Koersresultaten	-	626.005
Interest	355.642	-
	<u>355.642</u>	<u>626.005</u>
Lasten:		
Koersresultaten	-608.562	-
Bankkosten	-1.890	-4.798
	<u>-610.452</u>	<u>-4.798</u>
Totale financiële baten en (lasten)	-254.810	621.207

Resultaat deelneming

Betreft het resultaat over het boekjaar 2019 van de deelneming Sure Beef N.V.

21. Directe kosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Beheersvergoeding aan banken	357.132	834.147
Kredietkosten	23.142	-
Totale directe kosten	<u><u>380.274</u></u>	<u><u>834.147</u></u>

Beheersvergoeding aan banken

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
DSB Bank N.V.	235.794	255.656
Hakrinbank N.V.	121.338	578.491
	<u><u>357.132</u></u>	<u><u>834.147</u></u>

22. Personeelskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Salarissen	2.262.261	2.146.135
Gratificatie	659.383	505.736
Vakantiegeld	490.574	397.904
Toelagen	362.622	240.526
Overwerk	116.051	103.963
Sociale lasten	15.960	16.425
Overige personeelskosten	2.935.780	1.627.487
Totale personeelskosten	<u><u>6.842.631</u></u>	<u><u>5.038.176</u></u>

23. Afschrijvingskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Afschrijvingskosten inventaris & inrichting	497.227	148.402
Afschrijvingskosten transportmiddelen	203.231	118.910
Afschrijvingskosten software	126.730	83.557
Afschrijvingskosten gebouwen	104.747	111.573
Totaal afschrijvingskosten	<u><u>931.935</u></u>	<u><u>462.442</u></u>

24. Beheerskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Huisvestingskosten	439.273	499.801
Kantoorkosten	285.028	312.818
Vervoerskosten	52.580	91.675
Marketingkosten	16.734	63.264
Algemene kosten	873.854	1.211.394
Totale beheerskosten	<u><u>1.667.469</u></u>	<u><u>2.178.952</u></u>

Huisvestingskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Beveiliging	271.251	258.003
Electra	51.931	51.116
Schoonmaak	39.923	46.787
Kantine	20.322	31.095
Onderhoud terrein	19.005	12.969
Reparatie en onderhoud	15.960	79.220
Assuranties	15.854	14.131
Water	3.872	3.780
Overige huisvestingskosten	1.155	2.700
	<u>439.273</u>	<u>499.801</u>

Kantoorkosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Automatisering	133.631	160.975
Reparatie en onderhoud inventaris	77.749	52.931
Telefoonkosten	50.344	72.266
Kantoorbehoeften en drukwerken	18.613	11.923
Aanschaf klein inventaris	3.098	10.426
Overige kantoorkosten	1.593	4.297
	<u>285.028</u>	<u>312.818</u>

Vervoerskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Assuranties	31.672	35.615
Brandstof	13.959	20.441
Reparatie en onderhoud	3.828	19.829
Overige vervoerskosten	3.121	15.790
	<u>52.580</u>	<u>91.675</u>

Marketingkosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Advertentie	13.869	4.373
Representatie	2.865	9.864
Promotie en voorlichting	-	49.027
	<u>16.734</u>	<u>63.264</u>

Algemene kosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Renumeratie	397.874	168.000
Consultants kosten	228.146	366.260
Juridische kosten	83.867	28.857
Accountants kosten	63.695	60.646
Uitzendkrachten	44.974	-
Stagiaires	17.677	-
Reiskosten	12.538	334.643
Contributies	11.011	10.911
Directiekosten	1.682	
Donaties en giften	60	230.465
Overige algemene kosten	12.330	11.612
	<u>873.854</u>	<u>1.211.394</u>

25. Waarderverandering van de in balans opgenomen verplichting

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Voorzieningskosten participaties	41.010	-
Afwaardering deelneming	-283.522	-
Voorzieningskosten kredieten	-5.992.092	10.349.222
Totaal voorzieningskosten	<u>-6.234.604</u>	<u>10.349.922</u>

26. Diverse baten en lasten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Kwijtschelding boeterente kredieten	-210.692	-
Ongerealiseerde koersverschillen	29.306.656	-
Overige	-	-1.908.369
Totaal diverse baten en lasten	<u>29.095.964</u>	<u>-1.908.369</u>

27. Inkomstenbelasting

Het belastbaar resultaat na aftrek van compensabele verliezen van voorgaand jaar bedraagt SRD 9.432.179, =.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	SRD	SRD
Berekende belasting	<u>3.395.584</u>	<u>-</u>
Belastingdruk	<u>9%</u>	<u>-</u>

Paramaribo, 02 mei 2023

Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V.

De Raad van Commissarissen

Mw. Sandy S. Cameron
President-Directeur

Dhr. Reguillo Hira
President-Commissaris

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE INFORMATIE

Resultaatbestemming 2019

Het resultaat over het boekjaar 2019 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen.

Statutaire bepalingen

De statuten van de NOB, te weten artikel 21 lid 1-4, geven duidelijke richtlijnen voor hetgeen waarvoor de winst van een boekjaar aangewend zou kunnen worden, de zogenaamde winstbestemming.

Ten eerste dienen de winsten aangewend worden tot dekking van nog niet gedekte verliessaldi van vorige jaren.

Als is voldaan aan bovenstaande, dient vijftientig procent van de resterende winst geplaatst te worden in een Algemene Reservefonds totdat dit fonds het bedrag gelijk aan vijftientig procent van het geplaatste kapitaal belooft.

Vervolgens zou de bank minimaal vijftientig procent van hetgeen nog rest van de winst, ter beschikking kunnen stellen van een op te richten stichting of andere instelling, die voor experimentele doeleinden op het gebied van de industrie zachte leningen kan verstrekken.

Als na besluitvorming over de bovengenoemde winstbestemmingen, er nog sprake is van een winstsaldi, dient de Algemene Vergadering van Aandeelhouders hierover een besluit te nemen.

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening 2019 dient nog vastgesteld te worden door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 25 juli 2022 is middels een getekende schikkingsovereenkomst tussen de Bank en Sure Beef N.V. de huurkoopovereenkomst de dato 21 mei 2005 ontbonden. Met de ontbinding is de schuld ad USD 1.617.911, 48 kwijtgescholden.

Gedurende het verslagjaar bestond de Raad van Commissarissen uit:

Voorzitter:

Dhr. Reguillo Hira

Leden

Dhr. Robbie Poetisi

Dhr. Claudine van Emden

Mw. Nicole Deira

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Commissarissen en directie van de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V.

VERKLARING OVER DE IN HET RAPPORT OPGENOMEN JAARREKENING 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V. te Paramaribo gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V. per 31 december 2019 en van het resultaat en de kasstromen over 2019 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst- en verliesrekening over 2019;
3. het kasstroom over 2019;
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de door onze beroepsorganisatie aanvaarde standaarden en richtlijnen waaronder de "International Standards on Auditing" (ISAs). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V. zoals vereist in de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen vervat in "International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards)".

Verder hebben wij voldaan aan de vereisten van voornoemde standaard.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. (Zie bijlage controle verklaring).

Paramaribo, 02 mei 2023

Hoogachtend,
Exlent Accountancy & Financial Services N.V.
Namens deze,

drs. Susan Trott CA RA
Managing Director

BIJLAGE OP DE CONTROLE VERKLARING

De accountant verklaart!

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de “International Standards on Auditing” (ISA’s), ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico’s dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico’s bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de door de leiding toegewezen verantwoordelijke onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.